

Illa categoria da pistola sur 50 meters ha Elmar Fallett da Müstair guadagnà üna medaglia

FOTO GION NUTEGN STGIER

Success per Fallett e Krebs

Quista fin d'eivna ha gnü lö ad Emmen ed a Kriens la Festa federala da tir Lucerna 2020. Da la partida d'eiran passa 40 000 tregantats e tregants da tuot la Svizra, tanter dad els eir divers tregants grischuns.

ANNATINA FILLI / FMR

Trais dad els han procurà per medaglias: *Norbert Caviezel* da Cuira ed *Andri Krebs* da Sent illa categoria D da trar cul schluppet ed in la categoria da pistola sur 50 meters ha *Elmar Fallett* da Müstair guadagnà üna medaglia. La FMR ha discuorri cun Elmar Fallett ed Andri Krebs.

FMR: Co esa stat al Tir federal a Lucerna?

Elmar Fallett: Id es stat üna bellezza e l'atmosfera d'eira buna. Il Tir federal ha lö mincha tschinch ons ed es per nus tregants la plü gronda occurrenza.

Andri Krebs: Id es stat fich interessant e'l Tir federal es üna gronda occurrenza. Als differents tirs as inscuntra adüna darcheu gieud

chi's cugnuscha. La plü gronda sfida dal final es la qualificaziun pel final dals rais: Dals 72 tregants rivan ot inavant.

Cura vais cumanzà cul sport da trar?

Elmar Fallett: Eu n'ha cumanzà dal 2009 da trar a schaijgia culla pistola. Avant traiv'eu cul schluppet. Meis barba d'eira eir tregant da pistola ed el m'ha persvas da far quist müdamaint.

Andri Krebs: Eu n'ha cumanzà cul schluppet dad ajer e quai in l'età da ses ons. Cun nouv ons n'haja lura trat la prüma jada cun üna dretta arma. Meis bap e meis duos bazegners d'eiran eir tregants. Meis bap ed eu vain eir fingià gnü insembel success.

Quant temp liber impegnais Vos il trenamaint?

Elmar Fallett: Eu vegn minch'eivna ün fin duos uras a trar e quai tuot on. D'inviern tira culla pistola d'ajer.

Andri Krebs: Dürant la stagiun da stà vegn'eu ün fin duos jadas l'eivna a trar. Per furtüna suna mentalmaing fich ferm, uschè ch'eu nu stoss investir bier temp in quista part dal trenamaint.

Che Til fascinescha vi dal sport da trar?

Elmar Fallett: Chi's po invlidar dal tuottafat ils pissers e'l stress dal minchadi in quel mumaint chi s'es i'l stand e chi's concentrescha per laschar ir il tun al dret mumaint.

Andri Krebs: Quai sun ils divers aspets chi ston as cunfar al medem mumaint. Quai tendescha da la concentrasiun, il trar il flà fin pro'l laschar liber il giallin al dret mumaint. Important ed eir il dret custodi da l'arma, quella sto gnir pulida davo chi s'ha sajettà 200 tuns.

SAMEDAN

Il rumauntsch i'l center

La Fundaziun de Planta organisescha daspö ün pèr ans ün inscunter, inua cha la lingua rumauntscha sto i'l center. Quist an ho lö l'inscunter ils 17 da lügl 2021 da las 13.00 fin las 17.00 il-la Chesa Planta a Samedan.

Quist an vegnan festagios trais giublieums - il dret da vuscher da las duonnas, la fundaziun da la revista satirica «Il Chardun» ed il 90avel anniversari da *Jacques Guidon* als 22 lügl 2021.

In connex cul dret da vuscher da las duonnas vegnan tematise-das las duonnas illa politica, illa cumünanza ed illa litteratura. A faun part *Aita Zanetti-Stalvies*, *Silva Semadeni*, *Bettina Secchi-Fluor*, *Baldina Cantieni Kobi* ed *Annemieke Buob*.

Cun *Angelo Andina*, *Baldina Cantieni Kobi*, *Jost Falett*, *Göri Klainguti* e *Bettina Secchi-Fluor* es la seguonda part dal zievamez-di dedicheda al «Chardun» ed a sia rolla illa pressa rumauntscha, sia funcziun da chesa editura e si'influenza illa politica cumünela, regiunela e chantunela.

Als trais chantautuors engiadinais *Angelo Andina*, *Curdin Nicolay* e *Paulin Nuotclà* completteschon il zievamezdi. A la fin ho lö ün omagi al fundatur e redatur dal «Chardun», *Jacques Guidon*. Il discuors cun el fo *Chasper Pult*.

A vain giavüscho da s'annunzcher fin marculdi, ils 14 lügl 2021 suot info@chesaplanta.ch u 081 852 12 72. (cdm/fmr)

SCHLARIGNA

Glüsch verda per revitaliser l'En

L'En po gnir revitaliso illa vschinauncha da Schlarigna. La regenza grischuna ho approvo il proget chi costa var 4,8 milliuns francs e chi dess gnir termino da l'an 2023.

Sün ün traget da circa 2,5 kilometers as vuol traunter oter creer abitadis tipics pel lö e redüer ils effects negativs da la deflussiun chi resultan da l'ouvra electrica Islas. La protecciun cunter ova gronda resta garantida eir zieva cha'l proget es realis. (rtr/fmr)

PROTECCIUN DA LAVINAS

Contribuziuns per progets a Puntraschigna e Valsot

Sur Puntraschigna d'esser lavinas pudair gnir sagliantedas in avegnir artificielmaing cun tschinch pütts fixas. Fin uossa capitava que our da l'elicopter u eir cun agüd da büttaminas. La regenza ho approvo il proget «Saglianteda da lavinas Muragls-Choma» e delibero üna contribuziun chantunela da maximalmaing 682 500 francs. Il proget vain realis in duos etappas e dess gnir termino l'an 2022. Il repar da lavinas Mingèr - Martina a Valsot po gnir ingradieu. Eir quist proget ho la regenza approvo e delibero üna contribuziun chantunela da maximalmaing 1,1 milliuns francs. Traunter oter esa previs d'installer chavalots da trais chammas ed implanter passa 500 bös-chs giuvens scu complettaziun dal ringiuvnimaing natürel. Pünavaunt as voula monter raits cunter crudeda da crappa scu eir paralavinas da lain e d'atschal. (rtr/fmr)

Da revitalisaziuns profitan tuot ils pertocs

A la vernissascha da la brochüra «A la riva dal Rom» chi'd ha gnü lö d'incuort, sun eir stats d'udir trais referats. Quel da Pio Pitsch ha tematisà las revitalisaziuns in Grischun.

BENEDICT STECHER/FMR

Pio Pitsch, cuninziat e manader ecologic dal proget revitalisaziun dal Rom ha orientà a chaschun da la vernissascha da la brochüra «A la riva dal Rom» a Sta. Maria davart diversas revitalisaziuns. I's tratta da quellas fingià realisadas e da quellas chi sun in planisaziun. «No provain da schlargiar nos objectiv e da tematisar las revitalisaziuns i'l chantun Grischun. Eu sun nat e creschü sü var 50 meters dasper il Rom e meis fradgliuns ed eu eschan tuots crodats bod o tard aint il Rom cun giovar.» Tuots sun darcheu rivats a la riva grazcha al fat cha'l Rom nu d'eira quella jada amo chanalisà. La stretta relaziun cul Rom es eir stat il motiv cha Pitsch s'ha cunfondü d'ürant tuot sia vita cun quel flüm. Plü tard s'ha sia lavur orientada als flüms dal Grischun ed a las revitalisaziuns.

Revitalisar invezza da corregger

«Noss temas d'esser hoz esser las duos noziuns obain la differenza tanter corregger e revitalisar. L'uman ha gnü lösch l'impreschiun da stuvair corregger ils lets dals flüms.» In Svizra s'haja constatà cha 15 000 kilometers dals flüms sun in ün

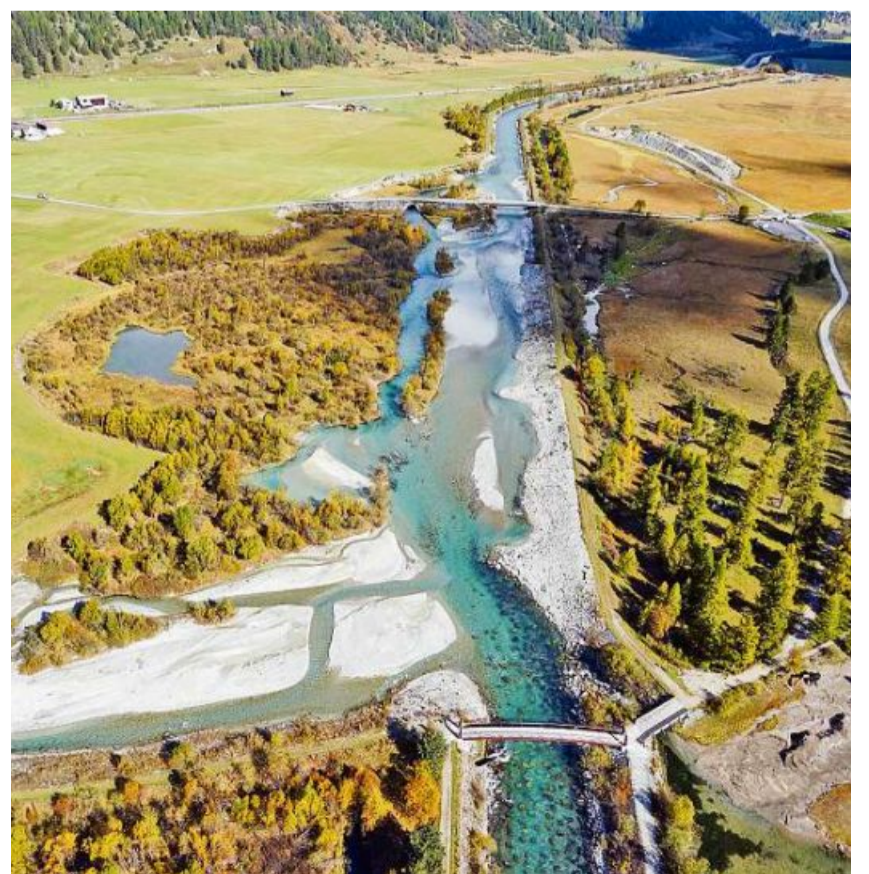
nosch stadi e perquai s'haja decis e miss sco böt da revitalisar d'ürant ils prossem 80 ons var 4000 kilometers. I's ha lura badà cha da metter flüms in ün let cun argins a dretta ed a schneistra nun es üna soluziun perdüraivla. Flüms chanalisats fluischan bier plü svel e chaschunan problems intant cha flüms cun bier spazi ed ün aspet natürel han avantags sco per exaimpel l'interaziun cun l'aua da fuond. Chanals strets provocheschon implü erosiuns da la soula dal let. Per evitar quai s'haja in blers lös fat serras a traviers da la soula chi han per consequenza cha'ls peschs nu tillas pon surmuntar.

Eir il chantun es pertoc

«Il chantun ha eir reagì e fat üna planisaziun da revitalisaziun in trais s-chalins d'urgenza per flüms chi sun in ün nosch stadi ecomofologic. Quella planisaziun es gnüda preschantada als cumüns dal 2011 e quels han lura tut posiziun.» A man da las reacziuns dals cumüns ha lura il chantun Grischun lantschà ün plan da revitalisaziun pels prossem 20 ons. «Cun quai cha auas e flüms sun in nos chantun per regla proprietà dals cumüns, ston quels esser portaders dal proget e

surtout la rolla da patrùn da fabrica.» A Strada in Engiadina Bassa s'haja fat avant bundant 20 ons üna da las prümas revitalisaziuns plü grondas in Grischun. Quella ha gnü ün fich bun effet pel flüm e pella cuntrada. Ils cumüns han reagì per part plüost precaut eir causa temma dals cuosts. Eir in Engiadina Ota s'haja fat revitalisaziuns da l'En e dal Flaz a San Murezzan, Samedan, Bever ed a Zuoz. Quellas han gnü per consequenza chi s'es pel mumaint landervia a planisar eir üna revitalisaziun da l'En e da la Chamuera a La Punt Chamues-ch. La temma dals cuosts a charg dals cumüns nun es sco cha Pitsch disch güstifichada: «Per tals progets surpiglian chantun e Confederaziun fin 80 pertschient dals cuosts e pel rest daja amo ulteriuras pussibilitats da finanzaziun, in möd cha pels cumüns resta pac fin nüglia.»

Pro vain tenor el chi detta adüna eir incumbenzas remarchablas per l'economia da fabrica. Ils cuosts da mantegnimaing sun pro flüms revitalisats bainquant plü bass sco pro flüms chanalisats pervia chi croudan davent ils dons tras l'erosiun vi dals argins. «Voul dir cha da revitalisaziuns profitan tuot ils pertocs», ha accentuà Pio Pitsch.

En ed imbocadüra dal Beverin, trais ons davo la revitalisaziun da la prüma etappa. MAD